

Till
Mark- och miljödomstolen
Umeå tingsrätt

SÖKANDE

Botnia Exploration Aktiebolag, org. nr. 556721-7954, Box 1113, 131 26 Nacka strand

Ombud: advokaten Magnus Fröberg, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB, Kungsgatan 44, 3 tr., 111 35 Stockholm, tel. 08-662 79 40, fax 08-662 79 41, e-post: magnus.froberg@froberg-lundholm.se

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken till att anlägga och driva två olika gruvor m.m., benämnda Fäbodtjärn respektive Vargbäcken, i Lycksele kommun, Västerbottens län.

---

1 YRKANDE

Fäbodtjärn

Botnia Exploration AB (Bolaget) ansöker om tillstånd enligt miljöbalken att inom område, benämnt Fäbodtjärn, i Lycksele kommun, bilaga A1, få anlägga och driva gruvanläggning för att

- bryta och bearbeta högst 120 000 ton malm/år,
- bortskaffa utvinningsavfall i avfallsupplag och fylla ut gruva med utvinningsavfall,
- bortleda inläckande grundvatten från gruvan,
- utta grundvatten för driften, såsom försörjning av borrhjuggar, dricksvatten m.m.,
- anlägga avskärande diken, dra om befintliga diken, fylla igen befintliga diken, anlägga vägtrumma samt rensa befintliga diken.

Vargbäcken

Bolaget ansöker vidare om tillstånd enligt miljöbalken att inom område, benämnt Vargbäcken, i Lycksele kommun, bilaga A2, få anlägga och driva gruvanläggning för att

- bryta och bearbeta högst 130 000 ton malm/år,

- anrika maximalt 130 000 ton malm/år från Vargbäcken eller Fäbodtjärn,
- bortskaffa utvinningsavfall i avfallsupplag eller fylla ut dagbrott med utvinningsavfall,
- bortleda inläckande grundvatten från dagbrottet,
- utta grundvatten för driften, såsom försörjning av anrikningsverk, dricksvatten m.m.,
- anlägga täkt för morän,
- anlägga avskärande diken, dra om befintliga diken, samt fylla igen befintliga diken och mindre vattenområde, anlägga vägtrummor samt rensa befintliga diken.

Allt på sätt som anges i den tekniska beskrivningen, bilaga B, och i enlighet med ansökningshandlingarna i övrigt.

Bolaget hemställer vidare att mark- och miljödomstolen förordnar

- att den miljöfarliga verksamheten vid respektive gruva ska ha satts igång senast inom sju (7) år från det att tillståndsdomen vinner laga kraft.
- att arbetstiden för de i tillståndet angivna vattenverksamheterna bestäms till tio (10) år räknat från det att tillståndsdomen vinner laga kraft,
- att tiden för framställande av anspråk i anledning av oförutsedd skada ska bestämmas till fem (5) år, räknat från utgången av arbetstiden, samt
- att prövningsavgiften fastställs till 45 700 kronor.

2 FÖRSLAG TILL VILLKOR OCH GENERELLA KRAV FÖR VERKSAMHETEN

2.1 Bolagets förslag till villkor för verksamheten

Bolaget föreslår att följande villkor ska gälla den samlade verksamheten.

Gemensamma villkor

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten - inbegripet åtgärder för att minska störningar för omgivningen - bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett eller åtagit sig i ansökningshandlingarna eller i övrigt i målet.
2. Förvaring av farligt avfall som uppkommer i verksamheten och förbrukningskemikalier ska ske i slutna kärl, på tät yta utan avlopp, under tak och i övrigt på sådant sätt att spill och läckage inte kan förorena mark och vatten.
3. Spill av kemikalier och farligt avfall ska tas omhand omedelbart så att mark inte förorenas. Absorptionsmaterial ska finnas tillgängligt.
4. Drivmedelstankar ska ha överfyllnadsskydd och förvaras inom invallning som rymmer hela tankens volym. Invallningen ska vara skyddad mot nederbörd och försedd med påkörningsskydd. Tankning ska ske på en yta vars material inte påverkas vid eventuellt spill och läckage.
5. Bolaget ska vidta åtgärder för att förhindra olägenheter från diffus damning från verksamheterna. Damning från upplag och transportvägen in till respektive gruva ska vid behov begränsas genom åtgärder i form av vattning, saltning eller dylikt.
6. Buller från verksamheterna ska begränsas och får inte överskrida följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid bostäder:
  - 50 dB(A) vardagar dagtid (kl. 06.00-18.00)
  - 40 dB(A) nattetid (kl. 22.00-06.00)
  - 45 dB(A) under övrig tid

Den momentana ljudnivån nattetid får inte överskrida 55 dB(A).

De angivna ekvivalentvärdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (när-fältsmätning) och beräkningar vid berörda bostäder. Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

7. Om verksamheten vid gruvorna tillfälligt upphör för längre eller kortare tid ska bolaget säkerställa att reningsanordningar upprätthålls och andra behövliga försiktighetsmått vidtas i syfte att begränsa eventuella utsläpp.
8. Sanitärt avloppsvatten ska behandlas separat från gruvvattnet.

9. Hantering och val av sprängmedel ska ske på ett sådant sätt att spill vid laddning minimeras.
10. Bolaget ska senast den 1 september varje år samråda med Rans, Grans och Malå samebyar kring planerad verksamhet som kommer att ske under det nästföljande året (oktober-september). Samrådet ska inledas genom att information om planerad verksamhet skickas till ordföranden i respektive sameby eller till den kontaktperson som samebyn uppger. Informationen ska om samebyn ifråga så önskar följas upp med möte. Syftet med samrådet ska vara att minimera konsekvenserna för rennäringen.
11. När gruvbrytning i respektive gruva har påbörjats och till dess att efterbehandling är genomförd ska skyddsstängsel finnas uppsatt där fallhöjder över 2 m förekommer, samt kring vattenbassänger.
12. Om Rans, Grans eller Malå sameby så önskar ska även spärrstängsel sättas upp kring verksamhetsområdet vid Fäbodtjärn respektive Vargbäcken. Stängsel ska upprätthållas tills efterbehandling är genomförd eller tills annat beslutas i samråd med berörda samebyar.
13. Bolaget ska bekosta Rans sameby en extra renskötare under sammanlagt maximalt 70 timmar under den tid som samebyns renar flyttas förbi verksamhetsområdet vid Fäbodtjärn, under förutsättning att verksamhet pågår i verksamhetsområdet vid Fäbodtjärn när flytten sker. En sådan ersättningsperiod ska bekostas för höstflytt och en för vårflytt, dvs. totalt maximalt 140 timmar per år. Syftet är att kompensera för den extra arbetsinsats för samebyn som verksamheten kan medföra.
14. När Grans respektive Svaipa sameby i samband med flytt passerar bro på väg 1003 över Vindelälvens huvudfåra vid Vindelgransele ska Bolaget under en period om fyra (4) timmar avstå från samtliga malmtransporter med lastbil över bron. Detta gäller under förutsättning att berörd sameby underrättar Bolaget minst en (1) vecka innan flyttning under bron ska ske, samt att berörd sameby minst två (2) timmar innan perioden startar meddelar Bolaget om behovet. När gruppen av renar passerat under bron får Bolaget återuppta trafiken.
15. Bolaget ska tillfälligt upphöra med gruvverksamheten vid Vargbäcken för det fall Malå sameby meddelar att det finns sådant behov utifrån samebyns renskötsel. Senast inom ett dygn från det att underrättelse från samebyn mottogs ska Bolaget avbryta sprängningsarbeten och utlastning av malm från dagbrottet i Vargbäcken. Totalt sett får Malå sameby maximalt avbryta gruvverksamheten vid fyra tillfällen per år och till en tid av maximalt 6 timmar per tillfälle. För det fall det skulle uppkomma fara för människors liv eller hälsa, eller betydande skador på egendom till följd av ett tillfälligt uppehåll får Bolaget skjuta på tiden.

16. Ett egentrollkontrollprogram för respektive gruva ska lämnas till tillsynsmyndigheten för synpunkter senast inom fyra veckor från det att tillståndet tas i anspråk för respektive gruva.
17. Utvinningsavfall ska hanteras i huvudsak enligt vad som anges i avfallshanteringsplanen.
18. I god tid innan driften upphör i respektive del ska Bolaget till tillsynsmyndigheten ge in ett förslag till slutlig efterbehandlingsplan för godkännande.

Särskilda villkor för Fäbodtjärn

19. Återfyllnad/utfyllnad av gruva ska i första hand ske med potentiellt syrabildande gråberg.
20. Vatten som släpps ut från reningsanläggningen till recipienten får som begränsningsvärde inte överskrida följande halter av angivna ämnen som månads- och årsmedelvärde där månadsmedelvärdet inte får överskridas fler än tre gånger per år för respektive ämne.

Ämne	Halt
Cu	10 µg/l
Pb	3 µg/l
Zn	60 µg/l
Cd	1 µg/l
As	120 µg/l
U	50 µg/l

De angivna begränsningsvärdena avser filtrerade prov (0,45 µm). Provtagning av utsläppsvattnet ska ske varje månad genom veckosamlingsprov som vägs samman till ett månadsmedelvärde respektive årsmedelvärde.

21. Utgående vatten från reningsanläggningen vid Fäbodtjärn får som månadsmedelvärde inte överstiga följande halter i ofiltrerade prover. För suspenderade ämnen gäller dock att ett månadsmedelvärde per år får överstiga angivet lägre värde, men dock inte det högre värdet:

Mineralolja (oljeindex)	1 mg/l
Suspenderade ämnen	15 mg/l (50 mg/l)

Provtagning av utgående vatten ska ske varje månad genom stickprov med jämna intervall och med minst två prov per månad med analys på varje prov.

22. pH-värde i utgående vatten från reningsanläggningen vid Fäbodtjärn får inte understiga 6,5 eller överstiga 9,5. Provtagning av utgående vatten ska ske varje månad genom stickprov med jämna intervall och med minst två prov per månad med analys på varje prov som vägs samman till ett månadsmedelvärde.

Särskilda villkor för Vargbäcken

23. Vatten som släpps ut från reningsanläggningen vid Vargbäcken till recipienten får som begränsningsvärde inte överskrida följande halter av angivna ämnen som månads- och årsmedelvärde där månadsmedelvärdet inte får överskridas fler än tre gånger per år för respektive ämne.

Ämne	Halt
Cu	150 µg/l
Pb	3 µg/l
Zn	320 µg/l
Cd	12 µg/l
As	20 µg/l
U	75 µg/l

De angivna begränsningsvärdena avser filtrerade prov (0,45 µm). Provtagning av utsläppsvattnet ska ske varje månad genom veckosamlingsprov som vägs samman till ett månadsmedelvärde respektive årsmedelvärde.

24. Utgående vatten från reningsanläggningen vid Vargbäcken får som månadsmedelvärde inte överstiga följande halter i ofiltrerade prover. För suspenderade ämnen gäller dock att ett månadsmedelvärde per år får överstiga nedan angivet lägre värde, men inte det högre värdet:

Mineralolja (oljeindex)	1 mg/l
Suspenderade ämnen	15 mg/l (50 mg/l)

Provtagning av utgående vatten ska ske varje månad genom stickprov med jämna intervall och med minst två prov per månad med analys på varje prov.

25. pH-värde i utgående vatten från reningsanläggningen vid Vargbäcken får inte understiga 6,5 eller överstiga 9,5. Provtagning av utgående vatten ska ske varje månad genom stickprov med jämna intervall och med minst två prov per månad med analys på varje prov som vägs samman till ett månadsmedelvärde.
26. Dagbrottets skyddszon ska utmärkas på betryggande sätt så att ingen människa av misstag kommer in i zonen.

Bolaget föreslår vidare att mark- och miljödomstolen med stöd av 22 kap. 25 § 3 st. miljöbalken överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa närmare villkor för:

- A. Hantering av kemikalier och avfall enligt villkor 2 och 3.
- B. Begränsning av damning enligt villkor 5.

Förslag till villkor om ekonomisk säkerhet

Bolaget ska innan verksamheten vid Fäbodtjärn påbörjas ställa säkerhet för efterbehandling och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda med 2 770 000 kr.

Bolaget ska innan verksamheten vid Vargbäcken påbörjas ställa säkerhet för efterbehandling och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda med 3 880 000 kr.

Säkerheten ska ställas i form av pantförskrivning av medel på spärrat bankkonto, borgensåtagande från bank eller kreditinrättning eller annan säkerhet som prövas likvärdig. Säkerheten ska godkännas av domstolen.

2.2 GENERELLA FÖRESKRIFTER

De planerade verksamheterna kommer att, förutom tillståndsvillkor, regleras av olika generella föreskrifter.

Verksamheterna kommer att regleras av förordning (2013:319) om utvinningsavfall. I verksamheterna uppkommer utvinningsavfall såsom gråberg och anrikningssand. Enligt 64 § förordningen om utvinningsavfall ska sökanden informera tillståndsmyndigheten om

- vem som driver eller avser att driva verksamheten,
- den plats som verksamheten bedrivs eller ska bedrivs på genom att beskriva platsen och möjliga alternativa platser,
- innehållet i den avfallshanteringsplan som krävs enligt denna förordning,
- den säkerhet som krävs enligt 15 kap. 34 § miljöbalken m.m., samt
- hur det i övrigt säkerställs att bestämmelserna utvinningsavfallsförordningen följs.

Detta redovisas samlat i avsnitt 12 i avfallshanteringsplanen, bilaga D, samt redovisas även i separata delar i ansökningshandlingarna.

Verksamheten kommer att omfattas av lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) med följdföreskrifter som är av betydelse för verksamhetens miljöarbete och måste iakttas i verksamheten. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har meddelat ett stort antal föreskrifter som innebär att det ställs krav på särskilda åtgärder och försiktighetsmått för att förhindra och begränsa konsekvenser av olyckor vid hantering av sådana varor som klassificeras som brandfarliga eller explosiva. I föreskrifterna finns även krav på byggnader och anläggningar där brandfarliga och explosiva varor hanteras. Vidare kan hantering av brandfarliga eller explosiva varor vara tillståndspliktigt enligt LBE. Bolaget kommer vid behov att ansöka om erforderliga tillstånd enligt LBE samt kommer fullt ut att följa de föreskrifter som gäller för brandfarliga och explosiva varor.

Verksamhetens hantering av farligt gods kommer att omfattas av bestämmelserna i lag (2006:263) om transport av farligt gods med följdföreskrifter i förordning (2006:311) om farligt gods samt MSB:s föreskrifter (ADR-S). Föreskrifterna innehåller bestämmelser och förutsättningar som ska vara uppfyllda vid transporter av farligt gods på väg. Som mottagare av farligt gods uppställs krav på särskild utbildning och kontroll av gods och dess förpackning. Som avsändare uppställs krav på klassificering av godset, förpackningskrav och dess etiketter samt upprättande av transporthandlingar.

För verksamhetens hantering av kemikalier gäller kemikalielagstiftningen. Det innebär bl.a. att förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer med tillhörande föreskrifter är tillämplig. I förordningen uppställs bl.a. krav på registrering av produkter i produktregister samt uppgiftsskyldighet för den som tillverkar eller för in kemiska produkter i landet. Vidare gäller EU:s förordning (1907/2006/EG) om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier m.m. (REACH-förordningen) som innebär att samtliga kemiska produkter ska vara registrerade och att samtliga kemiska produkter inom några år ska vara utvärderade utifrån dess miljö- och hälsorisker samt förenade med begränsningar i användningen. Kemiska produkter som har godkänts kommer bara att få användas inom det för produkten angivna användningsområdet. Därutöver finns det regler om märkning av kemiska produkter i EU:s förordning (1272/2008/EG) om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar m.m. (CLP-förordningen), som bl.a. innebär att alla kemiska varor ska vara klassificerade enligt CLP-förordningen innan de släpps ut på marknaden. Klassificering innebär att man med hjälp av fastställda kriterier ska ta reda på ett ämnes eller en blandnings farliga egenskaper med avseende på hälsofaror, miljöfaror och fysikaliska faror. Det finns också krav på att det ska finnas säkerhetsdatablad för kemiska produkter där information om produkten ges och där skyddsåtgärder för respektive produkt är angivna. Säkerhetsdatablad för de i huvudsak aktuella produkter som kommer att användas bifogas i bilaga B3.

Verksamheten kommer även att regleras av egenkontrollförordningen (1998:901), vilket redogörs för närmare under avsnitt 14, samt av Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1993:1) om miljörapport för tillståndspliktiga verksamheter.

Verksamheten omfattas enligt Bolagets uppfattning inte av reglerna i industriutsläppsförordningen (2013:250), eftersom bortskaffande utvinningsavfall inte är en deponering av avfall vid tillämpningen av miljöprövningsförordningen. Denna rättsliga principfråga prövas nu av Mark- och miljööverdomstolen i mål M 1103-18 (gällande Boliden Mineral AB).

Utredningen i målet visar att den planerade verksamheten inte medför någon betydande påverkan på miljön i något Natura 2000-område enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller dock ett underlag för att genomföra en sådan prövning enligt 7 kap. 28 b §, om

mark- och miljödomstolen skulle anse att verksamheten är tillståndspliktig enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Verksamheten kommer dock inte att medföra att någon livsmiljö i Natura 2000-område skadas. Inte heller kommer någon art som avses att skyddas i Natura 2000-området ut-sättas för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten.

Verksamheten kommer inte att vara av en sådan omfattning att lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor blir tillämplig. Verksamheten når varken upp till den högre eller lägre kravnivån enligt förordningen (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

3 Bakgrund

3.1 Planerade verksamheter och ansökans omfattning

Bolaget ansöker om att få driva två mindre guldgruvor i Lycksele kommun, Västerbottens län. Den ena gruvan benämns Fäbodtjärn, bilaga A1, och den andra Vargbäcken, bilaga A2. Gruvorna ligger på vardera sidan om Vindelälven, på ett avstånd om drygt 3 km ifrån varandra. Det är två olika gruvor som kan komma att bedrivas oberoende av varandra. Vid Fäbodtjärn planeras brytningen att ske i underjordsgruva, medan gruvbrytningen i Vargbäcken planeras att ske i dagbrott (eller till mindre del under jord). Bolaget söker också tillstånd att få anrika malm vid Vargbäcken. Vid detta anrikningsverk kan även malm från Fäbodtjärn komma att anrikas, men upparbetning av malm från Fäbodtjärn och Vargbäcken kan även komma att ske på annan tillståndsgiven anläggning.

Det är i grunden två olika gruvor, som kan bedrivas var för sig, men Bolaget har valt att låta ansökan omfatta bägge verksamheterna eftersom de har en gemensam recipient i form av Vindelälven, de nyttjar delvis samma vägar och ligger relativt nära varandra. Miljökonsekvensbeskrivningen, bilaga C, omfattar de kumulativa effekterna av verksamheterna.

Bolagets ansökan omfattar såväl de tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheterna som de tillståndspliktiga vattenverksamheterna och miljökonsekvensbeskrivningen omfattar samtliga miljökonsekvenser från de planerade verksamheterna (samlad prövning). De ansökta verksamheterna såvitt avser 9 kap. miljöbalken sammanfattas nedan och projektens inslag av vattenverksamheter sammanfattas i avsnitt 5.1-5.2. För en utförlig beskrivning av del olika verksamheterna hänvisas till den tekniska beskrivningen, bilaga B.

3.2 Fäbodtjärn

Bolaget har beviljats bearbetningskoncession enligt minerallagen, bilaga B6. Bearbetningskoncessionen omfattar brytning av guld och silver. I gruvan kommer maximalt 120 000 ton malm per år att brytas och den ansökta verksamheten omfattar en total brytning av 250 000 ton malm. Verksamheten beräknas att pågå mellan 4-6 år. Fyndigheten är dock inte avgränsad mot djupet,

varför det senare kan bli aktuellt med ytterligare brytning, i så fall kommer detta att föregås av en ny tillståndsansökan.

Brytningen kommer att ske i underjordsgruva och brytningen kommer att ske genom s.k. igen-sättningsbrytning, vilket innebär att tidigare brutet gråberg, företrädesvis metasedimentet (som är potentiellt syrabildande), kommer att återfyllas i de hålrum som bildats i berget. Återfyllningen minskar på så sätt behovet av bortskaffning av gråberg som är potentiellt syrabildande.

Verksamheten kommer bl.a. att innefatta ett malmupplag, ett avfallsupplag för bortskaffande av gråberg (utvinningsavfallsanläggning) och ett lager för det gråberg som ska användas för återfyllning. Krossning, siktning och försortering av den malm som bryts kan även komma att ske på plats i de fall som malmen transporteras till annan tillståndsgivning anläggning än Vargbäcken.

En översiktsplan för planerade verksamheten vid Fäbodtjärn visas i bilaga B1. Översiktsplanen kan komma att justeras under detaljprojekteringen, men principerna för verksamheten kommer att vara oförändrade. Malmen kommer att transporteras bort för upparbetning på annan plats (Vargbäcken eller annan tillståndsgiven anläggning).

Efter avslutad drift kommer gruvan att avslutas och området kommer att efterbehandlas. Den planerade avslutningen beskrivs utförligt i bilaga E.

3.3 Vargbäcken

Bolaget har beviljats bearbetningskoncession enligt minerallagen, bilaga B7. Bearbetningskoncessionen omfattar brytning av guld. I dagbrottet kommer maximalt 130 000 ton malm per år att brytas och den ansökta verksamheten omfattar en total brytning av 400 000 ton malm. Verksamheten beräknas att pågå mellan 4-7 år. Fyndigheten i Vargbäcken är dock öppen mot djupet, varför det kan bli aktuellt med ytterligare brytning, i så fall kommer detta föregås av en ny tillståndsansökan.

Brytningen kommer att ske i dagbrott som kommer att vara ca 260-280 m långt och 40-50 m brett. Djupet hos dagbrottet beräknas i snitt uppgå till ca 25 m.

Verksamheten i Vargbäcken kommer bl.a. att innefatta ett malmupplag, ett upplag för bortskaffande av gråberg (utvinningsavfallsanläggning) och avfallsupplag för bortskaffande av anrikningssand (utvinningsavfallsanläggning). Krossning, siktning och försortering av utbruten malm kommer att ske. Vid Vargbäcken ansöks även om att få driva ett anrikningsverk för upparbetning av malm från Vargbäcken och Fäbodtjärn.

En översiktsplan för planerade verksamheten vid Vargbäcken visas i bilaga B2. Översiktsplanen kan komma att justeras.

Efter avslutad drift kommer gruvan att avslutas och området kommer att efterbehandlas. Den planerade avslutningen beskrivs utförligt i bilaga E.

3.4 Klassificering av verksamheten

De ansökta verksamheterna utgör tillståndspliktiga gruvanläggningar enligt 4 kap. 11 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 13.10).

Den ansökta verksamheten innefattar även tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. 3 § miljöbalken jämlikt 11 kap. 9 § miljöbalken.

Verksamheten omfattas även av förordning (2013:319) om utvinningsavfall då det är frågan om bortskaffande av utvinningsavfall i avfallsupplag. De aktuella avfallshanteringsanläggningarna kommer dock inte att utgöra s.k. riskanläggningar.

Angående klassificering och tillämplig lagstiftning, se även avsnitt 2.2 ovan.

3.5 Tidigare tillstånd m.m.

Bolaget har meddelats tillstånd till provbrytning av 65 000 ton malm och gråberg i Vargbäcken 2011-07-01 (Länsstyrelsens dnr 551-8153-2010). Bolaget har brutit ut 15 000 ton malm under 2011.

För Fäbodtjärn erhöles tillstånd till provbrytning om 25 000 ton malm och gråberg 2015-03-13 (Miljöprövningsdelegationens dnr 551-9701-2014). Efter överklagande fastställdes tillståndet med villkorsjustering av mark- och miljödomstolen genom dom 2015-10-16 i mål M 1495-15. Bolaget har brutit ut 17 000 ton under 2017.

Såsom redovisats ovan har Bolaget även meddelats bearbetningskoncession för respektive gruva. Genom de prövningarna är frågorna om avvägningar mellan olika intressen enligt 3 kap. miljöbalken och avvägningar enligt 4 kap. miljöbalken slutligt avgjorda.

UTVECKLING AV ANSÖKAN

4 Orientering

4.1 Lokalisering

De planerade gruvorna är belägna i Lycksele kommun, Västerbottens län, ca 17 mil nordväst om Umeå, 1,5 mil väster om Kristineberg och 2,5 mil sydost om Malå. Avståndet till Lycksele tätort är ca 6 mil.

Omgivningsförhållanden beskrivs närmare i bifogad Miljökonsekvensbeskrivning, bilaga C.

4.2 Planbestämmelser

De områden som ska nyttjas för gruvor, sandupplag m.m. omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser. Områdena är inte beskrivna i kommunens gällande översiktsplan.

4.3 Verksamhetsutövare

Sökanden, Botnia Exploration AB, är helägt dotterbolag till Botnia Exploration Holding AB, som är listat på Nasdaq First North. Nämnade bolag bildades år 2007 och har sedan dess bedrivit prospekteringsverksamhet i framförallt Västerbotten. Koncernens huvudprioritet är guld, men även andra ädel- och basmetaller finns i projektportföljen. Företaget är verksamt i Sverige där huvudsakliga målsättningen är att bedriva prospektering och småskalig guldproduktion med begränsad miljöpåverkan.

5 Verksamhet enligt 11 kap. miljöbalken

5.1 Fäbodtjärn

Vattenverksamheten vid Fäbodtjärn kommer att bestå av olika anordningar för markavvattning i form av avskärande diken, omdragning och utökning av befintliga diken, igenläggning av diken, anläggande av vägtrumma och rensning av befintliga diken, se avsnitt 11.6.1 i teknisk beskrivning för detaljerad redogörelse (bilaga B till ansökan).

Vid Fäbodtjärn behöver inläckade grundvatten ledas bort för att möjliggöra brytning i gruvan. Den maximala mängden grundvatten som behöver bortledas, vid fullt utbruten gruva, beräknas uppgå till ca 6 l/s, eller totalt ca 200 000 m³/år. Se vidare 11.6.2 i teknisk beskrivning.

Det kommer även att behövas ett antal bergbrunnar (ca 5 st) för att ta ut råvatten för att huvudsakligen användas som borrsvatten i gruvan eller för dricksvattenförsörjning m.m.. Den ovan angivna mängden totalt bortlett grundvatten kommer inte påverkas, utan bortledning kommer att minskas i motsvarande mån.

5.2 Vargbäcken

Vattenverksamheten vid Vargbäcken kommer att bestå av olika anordningar för markavvattning i form av avskärande diken, utökning av befintliga diken, igenläggning av diken, anläggande av vägtrummor och rensning av befintliga diken, se avsnitt 11.6.1 i teknisk beskrivning för detaljerad redogörelse (bilaga B).

Vid Vargbäcken behöver inläckande grundvatten till dagbrottet ledas bort under brytning. Den maximala mängden grundvatten som behöver bortledas beräknas uppgå till 1,5 l/s eller totalt ca 50 000 m³. Se vidare i 11.6.2 i den tekniska beskrivningen, bilaga B.

Det kommer även att behövas 5-10 bergbrunnar för att ta ut råvatten för att användas i anrikningsverket. Mängden råvatten från brunnar uppgår som mest till ca 20 000 m³/år.

Övriga mindre vattenverksamheter beskrivs i den tekniska beskrivningen, bilaga B.

5.3 Övrigt gällande vattenverksamheten

Bolaget har, genom bearbetningskoncession rådighet till de vattenområden där vattenverksamhet ska bedrivas.

Som koordinatsystem gäller rikets koordinatsystem projektion Sweref 99 TM. De höjduppgifter som förekommer i denna ansökan hänför sig till rikets höjdsystem RH 2000. Beträffande fixpunkt, se avsnitt 2.4 i den tekniska beskrivningen, Bilaga B.

En sakägarförteckning avseende vattenverksamheterna bifogas, Bilaga F. I förteckningen har tagits upp de fastigheter och samfälligheter som berörs av de planerade vattenverksamheterna på det sätt som anges i 9 kap. 2 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Vattenverksamheterna förväntas inte att medföra någon inverkan av betydelse på motstående intressen. Om skador mot förmodan skulle uppkomma får de hanteras enligt reglerna för oförutsedd skada. Bolaget föreslår att tiden för anmälan om oförutsedd skada bestäms till fem år från arbetstidens utgång. Såsom framgår av miljökonsekvensbeskrivningen kan det inte uteslutas att en befintlig brunn, som för närvarande tidvis har förhöjda arsenikhalter, till följd av grundvattenbortledningen i Vargbäcken temporärt kan få ökade arsenikhalter som skulle kunna komma att överskrida Livsmedelverkets riktvärde för enskild vattenförsörjning.

För det fall Bolaget inte träffar ett avtal med berör fastighetsägare innan målet avgörs föreslår Bolaget att domstolen fastställer ett skaderegleringsvillkor enligt följande:

Tillståndshavaren ska tillse att fastigheten Vindelgransele 2:84 i Lycksele kommun erhåller en dricksvattenbrunn i syfte att bibehålla den brunnskapacitet med godkänd dricksvattenkvalitet som förelåg vid tidpunkten för prövningen. Tillståndshavaren ska inom fastigheterna utföra anläggande av brunn, nedgrävning av vattenledning samt genomföra bortkoppling av befintligt vatten i syfte att sammankoppla fastigheten med den nyinrättade brunnen.

Bolaget avser att, om möjligt, träffa en överenskommelse med berörd fastighetsägare.

5.4 De särskilda hänsynsreglerna och tillåtlighetsbedömningen enligt 11 kap. miljöbalken

De planerade vattenverksamheterna är en förutsättning för gruvbrytningen. De negativa konsekvenserna för allmänna och enskilda intressen till följd av vattenverksamheterna är i huvudsak temporära och begränsade. Överskottet från den planerade verksamheten beräknas överstiga 100 Mkr. Verksamheten kommer att generera arbetstillfällen (ca 35 st) och verksamheten kommer att bidra till skatteintäkter för samhället. Nyttan av den sökta vattenverksamheten överstiger väsentligen kostnaderna för verksamheten och värdet av de skador som verksamheten skulle kunna ge upphov till. Kravet i 11 kap. 6 § miljöbalken är uppfyllt. Inte heller med hänsyn till övriga bestämmelser i 11 kap. kan några hinder mot verksamheten anses föreligga.

5.5 Underlag för fastställande av prövningsavgift

Anläggningskostnaden för de vattenverksamheter som omfattas av denna ansökan uppgår för Fäbodtjärn till ca 725 000 kr och för Vargbäcken till ca 950 000 kr, d.v.s. totalt ca 1 675 000 kr. Eftersom ansökan även avser bortledning av maximalt 250 000 m³ inläckande grundvatten (200 000 vid Fäbodtjärn och 50 000 vid Vargbäcken) ska tilläggsavgift utgå enligt 3 kap. 5 § i förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn. Det innebär att avgiften ska sättas till 40 000 kr, d.v.s. 15 000 kr i grundavgift och 25 000 kr i tilläggsavgift. Därutöver ska det avgå en avgift för markavvattning utifrån dikeslängd. Dikeslängden uppgår till ca 800 meter vid Fäbodtjärn och ca 1 700 meter vid Vargbäcken, d.v.s. totalt ca 2 500 meter och avgiftsklassen är klass 6 enligt 3 kap. 6 § förordningen om avgifter för prövning och tillsyn. Avgift ska i sådana fall utgå med 5 700 kronor enligt avgiftsförordningen (1992:191). Totalt uppgår prövningsavgiften därmed till 45 700 kr.

6 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Bolaget har låtit genomföra en omfattande och utförlig miljökonsekvensbeskrivning, [bilaga C](#). Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår att de ansökta verksamheterna kommer att medföra en relativt begränsad påverkan på miljön med föreslagna försiktighetsmått och att denna påverkan i huvudsak blir temporär.

Verksamheterna kommer inte att medföra någon försämring av någon miljö kvalitetsnorm för luft eller av yt- eller grundvatten. Möjligheterna att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten kommer inte att äventyras.

Såsom har redovisats ovan kommer de ansökta verksamheterna inte heller att medföra någon betydande påverkan på miljön i något Natura 2000-område. Det kommer inte heller i övrigt uppkomma någon påverkan av betydelse för något skyddat område såsom nationalpark, naturreservat eller biotopskyddsområde. Verksamheten medför endast en begränsad påverkan på område med högre naturvärden (del av område vid Vargbäcken berörs).

Verksamheterna kommer inte heller att medföra någon påverkan av betydelse för någon fridlyst art enligt artskyddsförordningen.

7 Samråd

Denna ansökan har föregåtts av ett samrådsförfarande enligt 6 kap. miljöbalken. Samrådet finns redovisat i Miljökonsekvensbeskrivningen, bilaga C1. Gruvverksamhet är verksamhet som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan och länsstyrelsen har fattat beslut om betydande miljöpåverkan enligt bilaga C1.

8 Hänsynsreglerna och miljö kvalitetsnormer

8.1 Miljöbalkens mål och miljö kvalitetsnormer

Verksamheten bedöms uppfylla miljöbalkens mål om att främja en hållbar utveckling, 1 kap 1 § eftersom den bidrar till en ekonomisk utveckling och där verksamheterna har utformats för att begränsa påverkan på miljön så långt som kan anses rimligt.

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas hur verksamheten påverkar miljö kvalitetsnormer för vatten och luft, bilaga C. Sammanfattningsvis visar utredningen att verksamheten inte kommer att bidra till att miljö kvalitetsnormer för vatten inte kan uppnås i vattenförekomsten Vindelälven. Utredningen visar också att den ansökta verksamheten inte heller kommer att försämra statusen på någon enskild kvalitetsfaktor. Den kommer inte heller att medföra att miljö kvalitetsnormerna för någon grundvattenförekomst inte kan uppnås.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår även att verksamheten inte kommer att bidra till att någon miljö kvalitetsnorm för luft riskerar att överskridas.

8.2 Bevisbörderegeln

Bolaget anser att underlaget i tillståndsansökan med tillhörande Miljökonsekvensbeskrivning visar att de förpliktelser och krav som kan ställas på verksamheten iakttas och uppfylls.

8.3 Kunskapskravet

Inom Bolaget finns gedigen erfarenhet och kunskap om gruvverksamhet. Såsom framgår av utredningsmaterialet har Bolaget även anlitat sakkunnig miljöexpertis för att utreda samtliga miljöfrågor. Bolaget har genomfört en omfattande utredning genom miljökonsekvensbeskrivningen och tillhörande utredningar. Genom dessa utredningar har Bolaget skaffat sig god kunskap om verksamhetens påverkan på miljön och förutsättningarna att begränsa påverkan. Utredningen i dessa delar har bifogats ansökan. Utredningskostnaden i dessa delar uppgår till dags dato till ca sex miljoner kronor. Kunskapskravet får därmed anses vara uppfyllt.

8.4 Försiktighetsregeln och regeln om bästa möjliga teknik

I miljökonsekvensbeskrivningen, den tekniska beskrivningen och avfallshanteringsplan finns redogörelser för verksamheterna, dvs. i huvudsak gruvdrift, anrikning, avfallshandling och vattenverksamheter. I miljökonsekvensbeskrivningen, den tekniska beskrivningen och avfallshanteringsplan redovisas också de försiktighetsmått som Bolaget kommer att vidta för att förebygga, hindra och motverka att verksamheterna medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Olika alternativa utformningar och lokaliseringar av olika delar av verksamheten har utretts. Verksamheten har mycket noga utformats och anpassats till de miljö- och naturmässiga förutsättningarna för att få så begränsad påverkan på miljön som överhuvudtaget är möjligt. Vidare har Bolaget föreslagit ett antal villkor för verksamheten. Verksamheten kommer att uppfylla de krav som ställs på verksamheter som omfattas av utvinningsavfallsförordningen och som anses motsvara bästa möjliga teknik inom EU.

Nedan ges exempel på verksamhetens miljöpåverkan och på åtgärder som vidtas för att motverka eller begränsa denna påverkan:

Utsläpp till luft

Vid Fäbodtjärn kommer all gruvutrustning och maskiner som används under jord att vara elektrisk, antingen matad via kabel eller ha batteridrift. Det omfattar alla borrhjuggar, lastare samt gruvtruckar som transporterar upp malm och återför gråberg.

Övrig utrustning och delar som matas med el omfattar ventilationsutrustning/värme, som installeras i gruvans nedfartstunnel, pumpar samt byggnader för kontor, verkstad m.m.

Vid Vargbäcken kommer all utrustning som är del av malmförädlingen drivas med el. Det omfattar kross-/siktverk, försortering och anrikningsverk. Även pumpar och övriga byggnader (såsom verkstad) kommer att drivas med el.

Genom eldrift minskar utsläppen till luft och även behovet av att ventilera ut avgaser i gruvan.

Vidare har Bolaget åtagit sig att använda lastbilar med stor lastkapacitet. Det reducerar antalet transporter och det samlade utsläppet från transporter väsentligt.

Utsläpp till mark och vatten

Inläckande vatten till gruvan vid Fäbodtjärn kommer att pumpas till en klarningsbassäng. Även uppsamlat vatten från övriga ytor, som malmupplag och gråbergsupplag, kommer att ledas till klarningsbassängen. Efter magasinering och rening återanvänds vattnet i gruvan till bland annat borrtrustning. Den närmare utformningen beskrivs i den tekniska beskrivningen, bilaga B.

Om malm från Fäbodtjärn kommer att anrikas vid Vargbäcken kommer det vid behov att ske en avsvavling genom flotation vid anrikningen. Vidare kommer det att tillsättas aska eller annat material med motsvarande egenskaper, som innebär att avfallet blir nettobuffrande och inte riskerar att producera ett surt lakvatten.

Inläckande vatten till dagbrottet i Vargbäcken kommer att pumpas till en mellanlagringsbassäng i anslutning till gruvan. Till denna leds även vatten från malm- och gråbergsupplag. Från mellanlagringsbassängen leds vattnet vidare till en klarningsbassäng, i anslutning till sandupplaget, för magasinering och rening. Till klarningsbassängen leds även vatten från sandupplaget. Det renade vattnet pumpas tillbaka till för användning i anrikningsverket och överskott leds via dike till recipienten Vargbäcken. Den närmare utformningen beskrivs i den tekniska beskrivningen, bilaga B.

De föreslagna villkoren för utsläpp till vatten har föreslagits utifrån de geokemiska modelleringen som bottnar i fuktkammarförsök samt övriga erfarenheter och förutsättningar på respektive plats. Användandet av begränsningsvärden förutsätter att viss marginal måste finnas i villkorshalterna. Faktorn som har använts är ca 3 eftersom modelleringen är relativt komplex och att det alltid finns osäkerheter i beräkningarna, men även för att ta hänsyn till tillfälliga bidrag från andra källor i verksamheten. Föreslagna haltnivåer är låga och riskerar inte medföra någon påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten. I något fall har halten (såsom för bly) satts med en högre säkerhetsfaktor eftersom den föreslagna halten är mycket låg, vilket leder till en större osäkerhet. I något fall (såsom för krom) har det inte föreslagits några haltvillkor eftersom det inte anses vara ett förekommande ämne i halter av betydelse.

Vid hantering och förvaring av kemiska produkter kommer det att vidtas försiktighetsmått som förhindrar risken för spill och läckage. Vid eventuellt spill ska det finnas resurser att omhänderta spillet omgående.

Buller

Avståndet till närmaste bostad är över 1 km. Av miljökonsekvensbeskrivningen, bilaga C, framgår att verksamheten inte kommer att medföra ett buller som överskrider Naturvårdsverkets riktvärden för buller vid närmaste bostad. Transporterna till och från anläggningen riskerar inte att medföra buller över riktvärden för trafik.

Sammanfattningsvis uppfyller Bolaget kravet i 2 kap. 3 § miljöbalken genom den teknik som Bolaget tillämpar och de skyddsåtgärder som Bolaget föreslår.

8.5 Lokaliseringsregeln

Lokaliseringen avgörs av malmens belägenhet. I dessa fall är fyndigheterna ur miljösynpunkt mycket väl lokaliserade då det inte ligger inom ett skyddat område, påverkar inte någon hotad art eller medför någon påverkan av betydelse på någon vattenförekomst.

Verksamheten har inte heller bedömts medföra ett påtagligt försvårande av rennärings vid prövning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Verksamheten har en mycket god lokalisering i förhållande till utpekade riksintressen för rennärings. Bolaget har utifrån de genomförda rennäringsanalyserna formulerat förslag till villkor för att ytterligare begränsa påverkan på rennärings. Verksamheten är begränsad i såväl omfattning som tid. Med föreslagna försiktighetsmått kan någon påverkan av betydelse på rennärings intresse inte förväntas. Se vidare miljökonsekvensbeskrivningen, bilaga C, och tillhörande rennäringsanalyser, bilaga C5.

8.6 Produktvalsregeln

Bolaget kommer att utveckla rutiner för att säkerställa att kraven i 2 kap. 4 § uppfylls, samt att kemikalielagstiftningen i övrigt uppfylls (såsom REACH-förordningen). Alla kemikalier som används kommer att föras in i ett register där bl.a. de arbetsmiljö- och miljörisker som är förknippade med respektive kemikalie anges. På detta sätt kommer Bolaget säkerställa en god kunskap om kemikalieanvändningen. I den mån det är möjligt ersätts kemikalier med andra mindre farliga kemikalier.

8.7 Hushållnings- och kretsloppsreglerna

Genom att begränsa de områden som behöver tas i anspråk för verksamheten hushålls med mark. Avbaningsmassor (morän och torv) sparas för att användas i efterbehandlingen.

Flygaska kommer företrädesvis att användas för att förbättra den buffrande kapaciteten (neutralisera sura reaktionsprodukter) i det gruvavfall som kan bilda surt lakvatten (anrikningssand från anrikning av malm från Fäbodtjärn). Genom att använda flygaska från förbränningsanläggningar av biobränsle (trädbränsle) nyttiggörs avfall istället för att använda en ändlig resurs som kalk. Användningen av aska har också visat sig ge lägre utsläppshalter av de mest kritiska metallerna än vid användning av kalk.

8.8 Avvägningsregeln

Bolagets överväganden och förslag i fråga om skyddsåtgärder och försiktighetsmått m.m. har skett (och kommer att ske) mot bakgrund av avvägningsregeln i 2 kap. 7 § miljöbalken. Den utredning som har genomförts är mycket omfattande och utförlig i förhållande till verksamhetens omfattning och påverkan.

8.9 Efterbehandlingsregeln

Som framgår av förslagen till villkor föreslår Bolaget att efterbehandling av industriområdena samt gråbergssupplag ska ske i huvudsak enligt den konceptuella efterbehandlingsplanen. Genom åtgärder i huvudsak i enlighet med förslaget får efterbehandlingskravet i 2 kap. 8 § miljöbalken och förordning om utvinningsavfall anses vara uppfyllt.

9 Kontroll av verksamheten

För verksamheten gäller förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Bolaget kommer att upprätta ett egenkontrollsystem för verksamheten. Egenkontrollsystemet avser bl.a. att uppfylla följande krav i förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll:

- § 4 Fördelning av det organisatoriska ansvaret
- § 5 Rutiner för kontroll av utrustning (gäller såväl behandlingsanläggningar som mät- och provtagningsutrustning)
- § 6 Undersökning och bedömning av risker.
- § 7 Förteckning över kemiska produkter

Bolaget har i sina villkorsförslag föreslagit att det ska upprättas ett egenkontrollprogram för verksamheten. Ett första utkast till ett sådant egenkontrollprogram har bifogats i bilaga G. När tillstånd har meddelats kommer Bolaget att uppdatera egenkontrollprogrammet i enlighet med fastställda krav i tillståndet.

10 Ekonomisk säkerhet

Efterbehandlingskostnaden för respektive gruva har beräknats i Bolagets förslag till konceptuell efterbehandlingsplan, bilaga E.

Kostnaden för efterbehandling av Fäbodjärn beräknas uppgå till 2 770 000 kr och kostnaden för efterbehandling av Vargbäcken beräknas uppgå till 3 880 000 kr. Bolaget avser att inkomma med förslag till säkerhet för godkännande av mark- och miljödömsstolen. Innan tillståndet tas i anspråk för respektive gruva ska säkerheten ha godkänts.

11 Förslag till kungörelse

Som lämplig ortstidning för kungörelse av ansökan och miljökonsekvensbeskrivning föreslås:

Västerbottenkuriren, tel 090-17 60 00 eller
Norrän; tel 0910-577 00

12 Förslag till aktförvarare

Handlingarna föreslås finnas tillgängliga hos:

Lyckelse kommun
Kommunkansliet
Martina Bergh, tel 0950-166 06
Stadshuset, Storgatan 22, 921 81 Lycksele

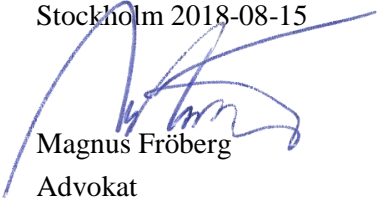
13 Förslag till sammanträdeslokal för huvudförhandling

Huvudförhandlingen föreslås äga rum på Malå hotell, Malå. För bokning kontaktas:

Artur Prifti, hotellchef, tel 0953-417 00

Stockholm 2018-08-15

Magnus Fröberg
Advokat

Bilagor:**A. Översiktskartor**

- A1 Fäbodtjärn
- A2 Vargbäcken

B. Teknisk beskrivning

- B1 Preliminär översiktsplan för verksamhet Fäbodtjärn
- B2 Preliminär översiktsplan för verksamhet Vargbäcken
- B3 Säkerhetsdatablad
- B4 Vattenbalans
- B5 Resultat geokemisk modellering och belastningsberäkning
- B6 Bearbetningskoncession Fäbodtjärn
- B7 Bearbetningskoncession Vargbäcken

C. Miljökonsekvensbeskrivning

- C1 Samrådsredogörelse
- C2 Inventeringar
  - C.2.1 Naturvärdesinventering Fäbodtjärn
  - C.2.2 Naturvärdesinventering Vargbäcken och Fäbodtjärn
  - C.2.3 Miljöundersökningar
- C3 Konsekvensbedömning för recipienter
  - C.3.1 Sammanställning vattenprovtagning
  - C.3.2 Beräkning biotillgänglig halt
- C4 PM Hydrogeologi
  - C.4.1 Fäbodtjärn
  - C.4.2 Vargbäcken
- C5 Rennäringsanalyser
  - C.5.1 Rennäringsanalys Rans och Grans samebyar
  - C.5.2 Rennäringsanalys Malå sameby
- C6 Arkeologisk utredning
- C7 Bullerberäkningar
- C8 Siktanalys

D. Avfallshanteringsplan

- D1 Resultat fuktammarförsök, diagram

E. Efterbehandlingsplan**F. Sakägarförteckning – vattenverksamheten****G. Egenkontrollprogram**